

РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА
ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ РАДНИХ СПОРОВА
REPUBLIC AGENCY
FOR PEACEFUL SETTLEMENT OF LABOUR DISPUTES

Социјално-економском савету Републике Србије

ИНФОРМАЦИЈА

**у вези са подацима о којима се воде евиденције, као и о
другим питањима од значаја за поступке мирног
решавања радних спорова за 2019. и 2020. годину**

Београд, фебруар 2021. године

УВОДНО ОБЈАШЊЕЊЕ

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова у складу са чланом 54. став 3. Закона о мирном решавању радних спорова („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 104/09 и 50/18) припремила је и доставља Социјално-економском савету Републике Србије обавештења у вези са подацима о којима води евиденције и обавештења и о другим питањима од значаја за поступке мирног решавања радних спорова. Како за 2019. годину није достављан извештај услед ванредног стања проглашеног Одлуком о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС“, бр. 29/2020) од 15.3.2020. године због спречавања ширења заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, овом приликом достављамо Информације у вези са подацима о којима се воде евиденције, као и о другим питањима од значаја за поступке мирног решавања радних спорова за две године, за 2019. и 2020. годину.

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова, на основу Закона о мирном решавању радних спорова, обавља стручне послове који се односе на: мирно решавање колективних и индивидуалних спорова; избор миритеља и арбитара; вођење Именика миритеља и арбитара; стручно усавршавање миритеља и арбитара; одлучивање о изузећу миритеља и арбитара; евиденцију о индивидуалним и колективним радним споровима; друге послове одређене законом. Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је посебна организација у систему државне управе Републике Србије.

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова у 2019. години обављала је све послове из своје надлежности, а у овом документу навешћемо најзначајније.

У 2019. години посвећена је поново значајна пажња **информисању јавности о улози Агенције**, о њеним надлежностима и ефектима које својим радом остварује, као и стручним и бесплатним услугама које нуди.

У циљу повећања видљивости, поред медијских објава, гостовања и текстова за штампу, Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је припремила **промотивне летке** које је дистрибуирала свим социјалним партнерима у циљу приближавања надлежности из свог делокруга.

Агенција је наставила рад на модернизацији и јачању информатичко-техничких капацитета. **Интернет презентација Агенције** на домену: www.ramtrs.gov.rs, која је усклађена са савременим техничким захтевима, редовно је ажурирана и развијена је њена интерактивност у погледу праћења тока поступка од стране учесника у поступку, а у складу са Смерницама Владе Републике Србије за израду веб презентација органа државне управе. Интерактивност презентације је усмерена ка лакшем информисању свих заинтересованих о

поступцима пред Агенцијом, на праћење статуса покренутих поступака, пружању правне помоћи, путем веб сајта, процес комуникације је поједностављен и убрзан.

Агенција је након спроведене анализе потреба за стручним усавршавањем миритеља и арбитара донела по четврти пут од свог оснивања Програм стручног усавршавања миритеља и арбитара.

У складу са Програмом, ради подизања стручних капацитета, компетенција, усаглашавања арбитражне праксе и јачања капацитета миритеља у колективним споровима покренуто је стручно усавршавање и у 2019. години и одржана су два интерактивна семинара за све миритеље и арбитре и једна посебна обука за нове миритеље и арбитре који су изабрани у 2019. години.

Први интерактивни семинар миритеља и арбитара, на тему „Индивидуални радни спорови у пракси“, одржан је 12. априла у Београду. Интерактивни семинар је отворила Бојана Станић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, уз учешће Зденке Бурзан, директорке Агенције за мирно решавање радних спорова Црне Горе, а предавање на тему „Пракса Врховног касационог суда у области радних спорова“ одржао је судија Врховног касационог суда у Београду Предраг Трифуновић. Тема другог панела била је посвећена мирном решавању радних спорова у пракси, где су своја искуства учесницима представили миритељи и арбитри Верица Хрнчјар и Дејана Спасојевић. Трећи панел био је посвећен вештинама решавања конфликта о којима је говорила Милица Јовановић, консултант и експерт за лични и професионални развој. Последњи панел Првог интерактивног семинара миритеља и арбитара био је посвећен мирном решавању радних спорова у Црној Гори, као и актуелним изменама Закона о мирном рјешавању радних спорова Црне Горе, о чему је говорила проф. др Весна Симовић – Звицер.

Први интерактивни семинар

Други интерактивни семинар одржан је 18. октобра 2019. године уз подршку Социјално-економског савета Републике Србије, у форми стручног скупа под називом „Најчешћи проблеми у пракси у поступцима мирног решавања радних спорова“. Стручни скуп је организован у циљу упознавања стручне јавности са најчешћим проблемима у пракси у поступцима мирног решавања радних спорова, а посебно колективних радних спорова и уједначења праксе поступања миритеља и арбитара Републичке агенције за мирно решавање радних спорова. У раду овог стручног скупа су били укључени највиши представници ресорног министарства за рад запошљавање, борачка и социјална питања, министар и председавајући Социјално - економског савета Републике Србије господин Зоран Ђорђевић, државни секретар Бојана Станић, највиши представници социјалних партнера, Зоран Стојиљковић из УГС "Независност", као и представници Уније послодаваца Србије, Савеза самосталних синдиката Србије, директор Републичке агенције за мирно решавање радних спорова Миле Радивојевић и миритељи и арбитри Агенције, као и представници Сталног радног тела за колективно преговарање и мирно решавање радних спорова и Сталног радног тела за законодавство. Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и председавајући Социјално - економског савета Републике Србије, отворио је стручни скуп где је истакао да је Агенција за мирно решавање радних спорова претходних година коначно добила своју праву улогу, за шта се Влада Србије активно залагала. Он је нагласио да је постојање Агенције од великог интереса за све наше грађане и државу, али и од виталног значаја за социјални дијалог, с обзиром да је овај дијалог један од приоритета рада Владе Србије. Истакао је да смо у претходном периоду имали измену и допуну Закона о мирном решавању радних спорова, чиме је проширена могућност деловања Агенције и по први пут је донет Етички кодекс миритеља и арбитара. Такође је истакао да је неопходно и да они, уколико се сусретну са одређеним проблемима у току рада, исте представе ресорном министарству, а овакве конференције су управо прилика за то, како би се у складу са тим урадиле одређене измене и допуне закона и подзаконских аката у циљу њиховог ефикаснијег рада. Како је истакао, Агенција штеди време и финансијска средства, а чини добро и за наше грађане. Члан СЕС-а и председник УГС Независност Зоран Стојиљковић, оценио је да Агенција веома важна као институција модерних демократских индустријских односа и покушаја да се смањи конфликтна тензија и трошкови индустријских конфликта, као и да се дође до решења на начин који је институционализован, кроз мирење и арбитражу.

Други интерактивни семинар – стручни скуп

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова одржала је специјалну обуку за новоизабране миритеље и арбитре 12. септембра 2019. године. Обуку је отворио директор Агенције који је говорио о резултатима рада у протеклом периоду и тенденцији пораста броја радних спорова који се решавају мирним путем, што је и основ за допуну листе миритеља и арбитара. О конкретном раду Агенције, надлежностима, пракси, предностима, врстама најчешћих радних спорова и статистичким показатељима у раду говорио је заменик директора Ивица Лазовић. О социјалном дијалогу, трипартизму, односима међу социјалним партнерима и спорним ситуацијама у пракси говорила је Драгица Мишљеновић члан Сталног радног тела за колективно преговарање и мирно решавање радних спорова Социјално-економског савета Републике Србије. Посебно важан сегмент обуке је представљао блок у којем је обрађено више студија случајева индивидуалних и колективних радних спорова из праксе Агенције. Са овим случајевима присутне су упознали вишегодишњи миритељи и арбитри Агенције, Дејана Спасојевић Иванчић и Верица Хрнчјар. Обука је протекла у интерактивној атмосфери и упознавању новоизабраних миритеља и арбитара са добром праксом у циљу што бржег укључивања у поступке мирног решавања радних спорова.

Специјална обука

На предлог **Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања**, донета су још три подзаконска акта: Правилник о измени Правилника о поступку мирног решавања радног спора, Правилник о издавању идентификационог документа миритеља и арбитара и Етички кодекс миритеља и арбитара. Подзаконским актима, објављеним у "Службеном гласнику Републике Србије", бр. 1/19, усклађени су са изменама Закона ближи услови у погледу начина међусобног општења учесника у мирном решавању радног спора и вођења поступка, детаљно су уређени етички принципи и правила понашања миритеља и арбитара, као и изглед обрасца и садржај идентификационог документа миритеља и арбитара Републичке агенције за мирно решавање радних спорова.

Одржана је **Регионална годишња конференција мреже агенција за мирно решавање радних спорова** у организацији Међународне организације рада, уз подршку Генералног директората за запошљавање, социјална питања и инклузију Европске комисије у

Републици Северној Македонији, у Скопљу од 28. до 29. маја 2019. године. Годишњи састанак мреже агенција за мирно решавање радних спорова одржан је у форми конференције за професионалне миритеље у региону ради упознавања са извештајима о појединачним системима решавања спорова у области рада, и водећих принципа за ефикасно спречавање и решавање радних спорова, критеријумима за ефикасно и квалитетно помирење и посредовање у светлу компаративних пракси и емпиријских истраживања. Представљене су и разматране нове реформе у области мирног решавања радних спорова и упознавање са базом података о субрегионалним случајевима мирног решавања спорова и етичким принципима рада миритеља и арбитара.

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова учествовала је у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања на **64. Међународном београдском сајму књига и 2. Сајму Ј=ДНАКИ**, у периоду од 23. до 27. октобра 2019. године. У петак 25. октобра у 10 часова, у хали 3А Београдског сајма, Агенција је одржала округли сто на тему „Mobing, како до решења“. Присутни су упознати са појавним облицима мобинга у пракси и законским могућностима за његово превазилажење у Републици Србији. Говорило се о предностима и недостацима свих видова правне заштите од злостављања на раду и како доћи до најбољег решења. Посебно су наглашене све предности поступка пред Агенцијом након измене Закона о мирном решавању радних спорова у погледу дискриминације и злостављања на раду. Наглашено је и да су ове измене допринеле ефикаснијем и одрживијем решавању поступака који се односе на злостављање. Присутнима је представљена и „SOS Mobing“ телефонска услуга Агенције на броју 0800-300-601 и функције које она нуди. Присутни учесници су имали и бројна питања, тако да је округли сто на тему завршен разговором и интеракцијом свих учесника.

Округли сто „SOS Mobing“

Потписан је Меморандум о разумевању и сарадњи у области усаглашавања примене метода за мирно решавање радних спорова дана 10. октобра 2019. године на XXII саветовању

Удружења за радно право и социјално осигурање „Фундаментални принципи и права на раду у прописима и пракси Србије и Међународне организације рада“. Овај Меморандум је потписан између Агенције за мирно решавање радних спорова Црне Горе, Агенције за мирно решавање радних спорова Републике Српске (БиХ), Министарства рада и социјалне политике Републике Северне Македоније и Републичке агенције за мирно решавање радних спорова Републике Србије. Наведени Меморандум је потписан у сврху успостављања заједничке основе за усаглашавање и даљи развој метода мирног решавања радних спорова. Меморандум је заснован на универзалним принципима мирног решавања радних спорова који су уграђени у међународне радне стандарде, узимајући у обзир широко прихваћене праксе у области мирног решавања радних спорова и размену знања и искустава у оквиру Мреже агенција за мирно решавање радних спорова.

Потписивање меморандума

У оквиру потписаног Споразума о сарадњи са Правним факултетом Универзитета у Београду, Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је традиционално имала посету студената завршне године који похађају наставу на предмету Радно право, а рад Агенције је занимао и студенте Правног факултета у Новом Пазару који су нам такође били у посети.

Посете студената правних факултета

У 2019. години спроведен је избор миритеља и арбитара. Објављен је конкурс за избор миритеља и арбитара, након чега је Комисија за избор миритеља и арбитара састављена на предлог Социјално-економског савета Републике Србије, од представника репрезентативних синдиката – Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката “Независност“, Уније послодаваца Србије и представника Владе Републике Србије, имала задатак да донесе одлуку и изабере миритеље и арбитаре на мандатни период од 4 године. Комисија је изабрала 11 миритеља и 9 арбитара. На основу одлуке Комисије, Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је донела Решење о упису изабраних кандидата у Именик миритеља и арбитара, а решење је објављено у „Службеном гласнику Републике Србије“. Републичка агенција за мирно решавање радних спорова тренутно има укупно 65 миритеља и арбитара, а од тог броја 23 оних који су само миритељи и високо специјализовани су за колективне спорове, а има укупно 50 арбитра специјализованих за све индивидуалне радне спорове.

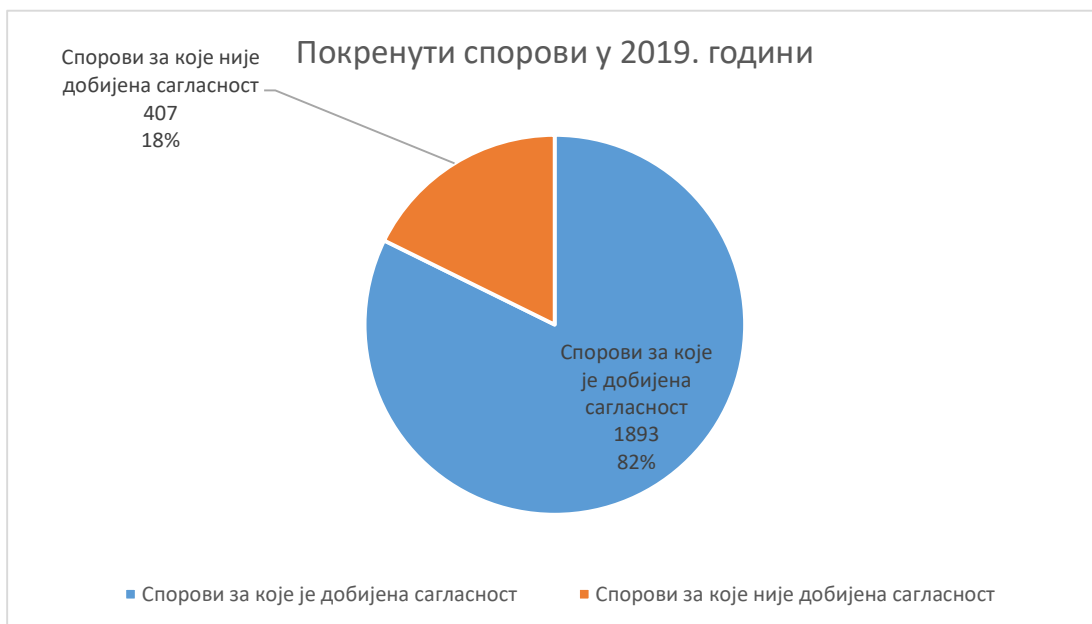
СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ ЗА 2019. ГОДИНУ

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је у предметном периоду поступала у 2300 радна спора, од чега је било 2261 индивидуалних радних спорова и 38 колективних радних спорова. Сагласност за мирно решавање је добијена у чак 1893 радна спора. **Број радних спорова који су решавани мирним путем је скоро два и по пута већи него 2018. године, а чак 11 пута се више радних спорова решавало мирним путем у односу на 2014. годину.**

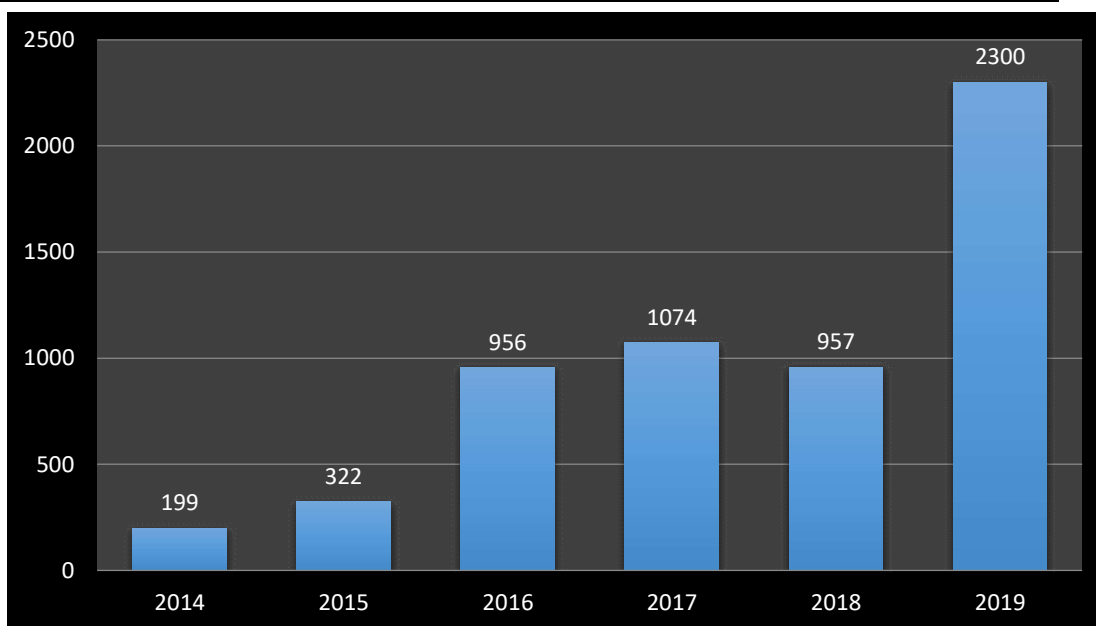
ИНДИВИДУАЛНИ СПОРОВИ			
Предмет спора	Број поднетих предлога	Решено у управном поступку	Мериторно решено
Накнада за исхрану у току рада	102	24	78
Накнада за регрес за коришћење годишњег одмора	103	24	79
Накнада за долазак и одлазак са рада	1168	183	985
Јубиларна награда	61	49	12
Остваривања права на годишњи одмор	4	3	1
Отказ уговора о раду	13	13	0
Злостављање и дискриминација на раду	19	18	1
Исплата зараде/плате, накнаде зараде/плате и минималне зараде	783	62	721
Исплата отпремнине при одласку у пензију	2	2	0
Остало	6	5	1
Укупно индивидуалних	2261	383	1878

КОЛЕКТИВНИ СПОРОВИ			
Предмет спора	Број поднетих предлога	Решено у управном поступку	Мериторно решено
Штрајк	7	5	2
Закључивање, измена, допуна или примена КУ и општег акта	31	18	13
Укупно колективних	38	23	15
Остали спорови (није у надлежности Агенције)	1	1	0
Укупан број поступака пред Агенцијом	2300	407	1893

Сагласност за мирно решавање је добијена у чак 82% поступака, што сведочи о порасту поверења у овај начин решавања спорова.

Преглед добијених сагласности у 2019. години

Преглед броја поступака пред Агенцијом

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова и у 2019. години је пружала услугу „**SOS mobing**“ телефона свим заинтересованим у циљу боље информисаности запослених и послодаваца о законским могућностима за спречавање и процесуирање злостављања на раду. Позивањем бесплатног броја **0800-300-601** и бирањем одговарајућег тастера од 1 до 5, заинтересовани су добијали информације о томе шта је мобинг и које радње подразумева, који модели заштите од мобинга у правном систему Републике Србије постоје, односно више информација о обавезном поступку посредовања код послодавца, затим судском поступку и поступку пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова. Притиском тастера 0 омогућено је да се у директној комуникацији са правном службом Агенције добију додатна упутства. **Од Агенције је на овај начин у 2019. години помоћ затражило 893 грађана.**

Од значајнијих поступака вођених пред Агенцијом у извештајном периоду истичемо следеће:

Посредством Републичке агенције за мирно решавање радних спорова дана 1. априла 2019. године у Јавној медијској установи „Радио-телевизија Војводине“ потписан је Споразум о мирном решењу колективног радног спора поводом штрајка Одељења мобилне технике, Сектора технике телевизије, због обрачуна зарада. Предлог за мирно решавање колективног радног спора поднео је Синдикат „Независност“ ЈМУ „Радио-телевизије Војводине“ поводом штрајка упозорења Одељења мобилне технике, Сектора технике телевизије, због начина обрачуна зарада. Друга страна у спору, пословодство у ЈМУ „Радио-телевизије Војводине“ је прихватило да се овај спор решава мирним путем. За поступајућег миритеља је у овом поступку био је одређен проф. др Сенад Јашаревић, а представници послодавца и синдиката су још једном у пракси потврдили предности социјалног дијалога између запослених и послодавца.

У Јавном комуналном предузећу „Ивањица“ успешно је окончано 162 индивидуална радна спора покренута због неисплате накнада за исхрану у току рада и неисплате регреса за коришћење годишњег одмора. Пословодство и запослени у Јавном комуналном предузећу „Ивањица“ су дали добар пример социјално одговорног пословања да се индивидуални радни спорови решавају мирним путем, а не у судским поступцима. На овај начин су избегнути непотребни судски и остали трошкови како за запослене тако и за послодавца, а запослени су у кратком року од 30 дана дошли до арбитражних решења, која су исте правне снаге као правоснажне судске пресуде.

У Дому здравља „Др Сава Станојевић“ у Трстенику решен је колективни радни спор са Синдикатом медицинских сестара и техничара Србије око утврђивања права на репрезентативност овог синдиката. Потписана је препорука о начину решавања колективног радног спора као и Споразум о решењу спора, након чега ће се, између осталог, покренути поступак утврђивања репрезентативности код послодавца Синдиката медицинских сестара и техничара Србије – Основна организација ДЗ „Др Сава Станојевић“ у Трстенику. Стране су се сагласиле и да је заједнички циљ даља сарадња, вођење социјалног дијалога, постизање добрих пословних резултата и побољшање материјално-социјалног положаја запослених. Представници послодавца ДЗ „Др Сава Станојевић“ у Трстенику и Синдикат медицинских сестара и техничара Србије показали су како се на прави начин води социјални дијалог између запослених и послодавца, одлучивши се за поступак мирног решавања колективног радног спора, а у складу са препоруком Владе Републике Србије, да се спорови решавају институционалним механизмима.

Окончан је колективни радни спор по Предлогу који је поднела Унија синдиката просветних радника Србије, а поводом примене Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Одбор за мирење који су чинили представник синдиката, представник Министарства просвете, науке и технолошког развоја и миритељ Републичке агенције за мирно решавање радних спорова, донео је једногласно Препоруку о начину решавања колективног радног спора. Донетом Препоруком су договорили начин даљег поступања по питању формирања Комисије за тумачење ПКУ, а коју треба да чине представници репрезентативних синдиката и министарстава надлежних за послове образовања, за послове рада, за послове финансија и за послове државне управе.

Посредством Републичке агенције за мирно решавање радних спорова 23. септембра 2019. године потписан је Споразум о мирном решавању колективног радног спора у Дому здравља „Нови Сад“, након једногласно усвојене Препоруке о решењу спора Одбора за мирење. У Дому здравља „Нови Сад“ колективни радни спор покренут је на предлог Новог синдиката Дома здравља „Нови Сад“ и Синдикалне организације Дома здравља „Нови Сад“ – Синдикат запослених у здравству и социјалној заштити Србије. Послодавац је прихватио да се овај предмет решава мирним путем у поступку пред Агенцијом. Предмет спора било је закључивање колективног уговора код послодавца. Већ након другог састанка Одбора за мирење постигнута је сагласност страна у спору, те је он окончан мирним путем, тако што су стране у спору потписале Споразум о мирном решавању колективног радног спора. Представници послодавца ДЗ „Нови Сад“, као и синдикати - Нови синдикат ДЗ „Нови Сад“ и Синдикална организације ДЗ „Нови Сад“ су предност поклонили мирним методама којим се ови спорови решавају институционалним механизмима.

Дана 5. новембра 2019. године потписана је Препоруку о начину решавања колективног спора у вези са закључењем Колективног уговора у „Air Serbia“. Колективни радни спор покренут је на предлог Синдиката комерцијално, економско, правних радника „Air Serbia“. Послодавац је прихватио да се овај предмет решава мирним путем у поступку пред Агенцијом. Предмет спора било је закључивање колективног уговора код послодавца. Одбор за мирење је постигао сагласност око спорних питања, те је овај поступак окончан мирним

путем, тако што су стране у спору потписале Препоруку о начину решавања колективног спора у вези са закључењем Колективног уговора у „Air Serbia“.

У Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ дана 18. децембра решен је колективни радни спор послодавца са Новим синдикатом здравства Србије око закључивања колективног уговора код послодавца. Потписана је препорука о начину решавања колективног радног спора као и Споразум о решењу колективног радног спора, којим је постигнута сагласност око спорних питања. Представници послодавца у Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ и Нови синдикат здравства Србије - Нови синдикат Завода за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“, као и Синдикат запослених у здравству и социјалној заштити Србије – Синдикална организација запослених у Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“, још једно су показали како се на прави начин води социјални дијалог између запослених и послодавца, одлучивши се за поступак мирног решавања колективног радног спора.

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова и у 2020. години обављала је све послове из своје надлежности, а у овом документу навешћемо најзначајније.

Као и претходних година у 2020. години се ушло са обављањем уобичајених активности из надлежности Агенције које су се односиле на даље подизање видљивости Агенције, промоцију овог правног института, подизање капацитета миритеља и арбитра и укључивање у актуелне поступке.

Међутим, Републичка агенција за мирно решавање радних спорова, као и сви остали државни органи, нашла се ове године у специфичном положају **услед атипичне ситуације ширења заразне болести COVID-19**, а затим и током трајања **ванредног стања** проглашеног Одлуком о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС“, бр. 29/2020) од 15.3.2020. године.

Одмах по проглашењу ванредног стања, а полазећи од надлежности ове Агенције из Закона о мирном решавању радних спорова („Службени гласник РС“, бр. 125/04, 104/09 и 50/18) за решавање колективних и индивидуалних спорова методама мирења и арбитраже, које подразумевају директан контакт са људима, а поштујући препоруке у складу са развојем епидемиолошке ситуације, усклађено је поступање са истим.

Агенција је обавестила све миритеље и арбитра, којих има 65 о потреби усклађивања рада са Одлуком о проглашењу ванредног стања. Такође су обавештени да је неопходно да у поступцима сви поштујемо општа упутства и препоруке тела надлежних за праћење стања и усмеравање и усклађивање активности у ванредној ситуацији услед ширења заразне болести COVID-19.

Упућени су и да је у циљу превенције потребно је да се све активности у поступцима мирења и арбитража организују примерено епидемиолошкој ситуацији, те да се у свакој прилици размотре и предузму мере за смањење сваког ризика од преноса заразе. Предложено је и да предност има комуникација путем телефона, интернета, конференцијских позива и слично, а у случају одржавања неопходних састанака, да нема руковања и срдачног поздрављања; да се састанци организују са максимално четири особе у трајању до максимално 20 минута; да физичка дистанца између учесника мора бити од барем једног

метра; да пре почетка и након састанка просторије се проветравају и дезинфикују; користе се дезинфекциона средства за руке, маске и друга примерена и препоручена средства.

Следећи корак који је уследио односио се на укупно осам запослених у Агенцији, чији је рад у складу са препорукама Владе и актуелним развојем епидемиолошке ситуације у Републици Србији организован претежно од куће, а у складу са потребама посла из канцеларија Агенције. О свему наведеном су обавештени грађани и корисници услуга путем интернет презентације. Одређени су и дежурни телефон и електронска адреса за пружање информација.

У 2020. години посвећена је поново значајна пажња **информисању јавности о улози Агенције**, о њеним надлежностима и ефектима које својим радом остварује, као и стручним и бесплатним услугама које нуди.

У циљу повећања видљивости, организовано је више медијских објава, гостовања и текстова за штампу, а промотивне летке Агенција је дистрибуирала свим социјалним партнерима у циљу приближавања надлежности из свог делокруга.

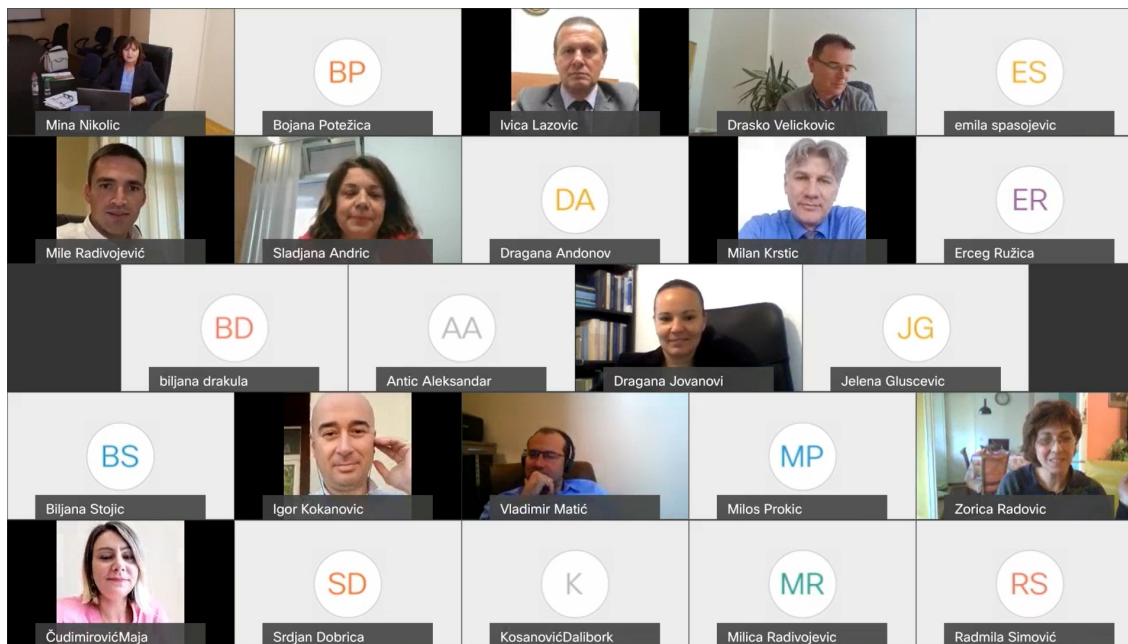
Агенција је наставила рад на модернизацији и јачању информатичко-техничких капацитета. Посебна пажња је посвећена развоју **апликације - информационог система за праћење и администрирање радних спорова**, који је у свакодневној употреби. Применом овог информатичког система добијено је савремено информатичко вођење поступака, систем садржи електронски деловодник поступака, електронску евиденцију поступака са статусима, именик миритеља и арбитара, централизовано организовање кључних информација, евиденцију накнада и награда миритеља и арбитара, могућа је благовремена размена информација Агенције и миритеља и арбитара на терену, константан рад на усаглашавању арбитражне праксе и стручном усавршавању, постигнуто је аутоматизовање кључних процеса у Агенцији на основу којих се добијају све неопходне евиденције и извештаји. Развијена је и интеракција са заинтересованим корисницима услуга Агенције, а посебно странама у поступку, преко сајта Агенције који је интегрисан са овом софтверском апликацијом за радне спорове.

Агенција је након спроведене анализе потреба за стручним усавршавањем миритеља и арбитара донела по пети пут од свог оснивања **Програм стручног усавршавања миритеља и арбитара**.

Међутим, због актуелне ситуације спречавања ширења заразне болести COVID-19, реализација Програма стручног усавршавања није била могућа на уобичајен и планиран начин, те се по први пут од оснивања Агенције у 2020. години приступило организовању вебинара - видео конференција које се одржавају преко интернета у реалном времену. Вебинар је организован из просторија Агенције, а преко „Cisco webex meetings“ интернет платформе. Ова платформа везана је за интерактивну таблу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, а која пружа велики број могућности и која је коришћена у раду.

Интерактивни вебинар за миритеље и арбитре одржан је дана 02.10.2020. године на тему нове судске праксе у области радних спорова, који је водила судија Уставног суда Србије Лидија Ђукић. Први интерактивни вебинар је отворио директор Агенције Миле Радивојевић, који је упознао миритеље и арбитре са најновијим дешавањима у раду Агенције, а судија Лидија Ђукић је изложила више примера из судске праксе о којима су арбитри и миритељи могли да дискутују. Интерактивни вебинар је организован у циљу даљег

професионалног развоја миритеља и арбитара, као и непосредне размене релевантних искустава и примера добре праксе. Снимак вебинара је свим заинтересованим доступан на следећем линку: <https://www.youtube.com/watch?v=YAePEjCT3qk&feature=youtu.be>

Интерактивни вебинар

Потписан је Споразум о сарадњи Правног факултета Универзитета у Нишу и Републичке агенције за мирно решавање радних спорова дана 28. септембра 2020. године. Циљ Споразума је успостављање сарадње потписница која ће допринети развоју и унапређењу капацитета Републичке агенције за мирно решавање радних спорова и Правног факултета. Потписивањем споразума створене су и могућности за додатно усавршавање миритеља и арбитара и промовисање института мирног решавања индивидуалних и колективних радних спорова међу студентима, као и за размену информација и искустава, учешће у реализацији пројеката, организовање семинара и скупова, те развој издавачке делатности у областима од обостраног интереса. Споразум су потписали директор Републичке агенције за мирно решавање радних спорова Миле Радивојевић и декан Правног факултета Универзитета у Нишу проф. др Горан Обрадовић који је и један од миритеља и арбитара из Именика миритеља и арбитара Агенције. Потписивању споразума присуствовали су и продекан за научноистраживачки рад и материјално-финансијско пословање др Марко Димитријевић, продекан за наставу др Анђелија Тасић и заменик директора Републичке агенције за мирно решавање радних спорова др Ивица Лазовић.

Потписивање споразума

У сарадњи са **Међународном организацијом рада** директор Републичке агенције за мирно решавање радних спорова за присуствовао је у периоду од 2. до 3. фебруара 2020. године у Албанији (Тирани) на конференцији „Приступ правди у радним споровима кроз посредовање и мирење“, Подрегионалне канцеларије Међународне организације рада за централну и источну Европу из Будимпеште.

Конференција је почетак пројекта Међународне организације рада који има за циљ да додатно развија механизме мирног решавања радних спорова у региону. На конференцију је позвана Републичка агенције за мирно решавање радних спорова Републике Србије, због запажене праксе у имплементацији мирног решавања радних спорова, како би упознала учеснике са својим искуствима и факторима који доприносе развоју поверења међу социјалним партнерима. Имајући у виду делокруг Републичке агенције за мирно решавање радних спорова, учешће на овом скупу је од значаја за промоцију наше добре праксе, али и међународну размену искустава која доприноси и унапређењу рада миритеља и арбитра у Републици Србији.

У 2020. години спроведен је избор миритеља и арбитра. Објављен је конкурс за избор миритеља и арбитра, након чега је Комисија за избор миритеља и арбитра састављена на предлог Социјално-економског савета Републике Србије, од представника репрезентативних синдиката – Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката “Независност“, Уније послодаваца Србије и представника Владе Републике Србије, имала задатак да донесе одлуку и изабере миритеље и арбитра на мандатни период од 4 године. Комисија је изабрала 15 миритеља и 10 арбитра. На основу одлуке Комисије, Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је донела Решење о упису изабраних кандидата у Именик миритеља и арбитра, а решење је објављено у „Службеном гласнику Републике Србије“. Републичка агенција за мирно решавање радних спорова тренутно има укупно 65 миритеља и арбитра, а од тог броја 28 оних који су само миритељи и високо специјализовани су за колективне спорове, а има укупно 60 арбитра специјализованих за све индивидуалне радне спорове.

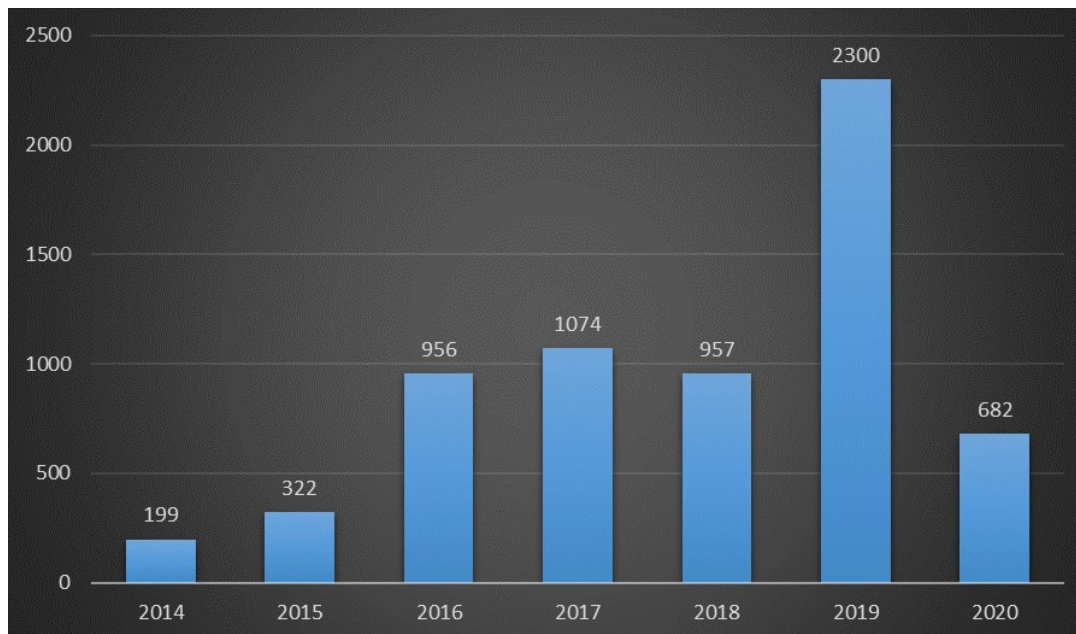
СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ ЗА 2020. ГОДИНУ

Стање на дан 31.12.2020. године

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова је у предметном периоду поступала у 682 радна спора, од чега је било 650 индивидуалних радних спорова и 30

колективних радних спорова. Број радних спорова који су решавани мирним путем је значајно опао у односу на претходну годину када смо имали 2300 поступака, али је чак 3,5 пута већи у односу на годишње просеке од 2010. до 2014. године. Разлог за пад броја поступака је без сумње страх од ширења заразне болести COVID-19, као и ванредно стање проглашеног Одлуком о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС“, бр. 29/2020) од 15.3.2020. године, а када мирења и арбитраже нису биле могуће.

ИНДИВИДУАЛНИ СПОРОВИ				
Предмет спора	Број поднетих предлога	Поступци у току	Решено у управном поступку	Мериторно решено
Накнада за исхрану у току рада	101	2	99	0
Накнада за регрес за коришћење годишњег одмора	98	0	98	0
Накнада за долазак и одлазак са рада	107	8	21	78
Јубиларна награда	15	0	0	15
Остваривања права на годишњи одмор	2	0	1	1
Отказ уговора о раду	14	1	12	1
Злостављање и дискриминација на раду	48	23	23	2
Исплата зараде/плате, накнаде зараде/плате и минималне зараде	252	158	73	31
Исплата отпремнине при одласку у пензију	1	0	1	0
Остало	8	1	6	1
Укупно индивидуалних	650	187	334	129
КОЛЕКТИВНИ СПОРОВИ				
Предмет спора	Број поднетих предлога	Поступци у току	Решено у управном поступку	Мериторно решено
Штрајк	1	0	0	1
Закључивање, измена, допуна или примена КУ и општег акта	22	3	11	8
Остало	7	4	3	0
Укупно колективних	30	7	14	9
Остало (није у надлежности Агенције)	2	2	0	0
Укупан број поступака пред Агенцијом	682	196	348	138

Преглед броја поступака пред Агенцијом

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова и у 2020. години је пружала услугу **„SOS mobing“** телефона свим заинтересованим у циљу боље информисаности запослених и послодаваца о законским могућностима за спречавање и процесуирање злостављања на раду. Позивањем бесплатног броја **0800-300-601** и бирањем одговарајућег тастера од 1 до 5, заинтересовани су добијали информације о томе шта је мобинг и које радње подразумева, који модели заштите од мобинга у правном систему Републике Србије постоје, односно више информација о обавезном поступку посредовања код послодавца, затим судском поступку и поступку пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова. Притиском тастера 0 омогућено је да се у директној комуникацији са правном службом Агенције добију додатна упутства. **Од Агенције је на овај начин у 2020. години помоћ затражило 368 грађана.**

Од значајнијих поступака вођених пред Агенцијом у извештајном периоду истичемо следеће:

У ЈМУ „Радио-телевизија Србије“ вођен је колективни радни спор поводом примене колективног уговора. Успешно је окончан 28. фебруара 2020. године Препоруком о мирном решењу спора. Поступак мирног решавања колективног радног спора пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова покренуо је Независни струковни синдикат ФТВ радника Србије.

Републичкој агенцији за мирно решавање радних спорова поднети су предлози за мирно решавање индивидуалних радних спорова поводом утврђивања права на исплату накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада из више школа у Горњем Милановцу, међу којима су Економско-трговачка школа „Књаз Милош“, Техничка школа „Јован Жујовић“,

ОШ „Краљ Александар I“, ОШ „Момчило Настасијевић“ и ОШ „Свети Сава“. Запослени и послодавац су се сагласили да се ови поступци решавају мирним путем, те су они у претходном периоду успешно решени пред Агенцијом у више здружених поступака. На овај начин су избегнути непотребни судски и остали трошкови како за послодавца тако и за запослене. Запослени у просвети и њихово руководство у Горњем Милановцу су дали добар пример социјално одговорног понашања да се индивидуални радни спорови решавају мирним путем, а не у скупим судским поступцима.

Колективни радни спор поводом остваривања права на утврђивање репрезентативности синдиката код послодавца у „Аутопревозу“ из Кикинде окончан је Препоруком о мирном решењу спора и потписивањем Споразума о решењу спора између оснивача, послодавца и синдиката. Поступак мирног решавања колективног радног спора пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова покренуо је Грански синдикат јавних саобраћајних и комуналних делатности „Независност“.

На Факултету медицинских наука у Крагујевцу стране у спору су уз посредство Републичке агенције за мирно решавање радних спорова дошле до заједничке препоруке о начину решавања колективног радног спора, а која је једногласно усвојена и потписана од стране Одбора за мирење. Поступак пред Агенцијом је вођен поводом штрајка дела запослених, али је после свега две расправе утврђена заједничка препорука којом се препоручују начини решавања свих спорних питања.

Колективни радни спор настао поводом закључења колективног уговора у ЈКП „Водовод“ Власотинце окончан је дана 14. септембра 2020. године заједничким Споразумом о мирном решењу спора. Поступак мирног решавања колективног радног спора пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова покренула је Синдикална организација ЈКП „Водовод“ Власотинце (Самостални синдикат).

Представници послодавца ЈКП „Водовод“, Синдикалне организације ЈКП „Водовод“ и локалне самоуправе општине Власотинце, потписали су заједнички Споразум о мирном решењу спора којим су се сагласили да ће ући у поступак преговарања и закључити Колективни уговор за комуналне делатности у општини Власотинце.

Из ЈКП „Наммеум“ Прокупље Синдикат запослених у стамбено-комуналној делатности, обратио се Агенцији поводом већег броја индивидуалих радних спорова по више основа, од обрачуна и исплате регреса, до јубиларних награда и путних трошкова.

У ЈКП „Комуналац“ из Бујановца је вођен колективни радни спор покренут од стране Савеза самосталних синдиката и синдиката „Независност“, а у вези спора око примене ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности.

У ЈКП „Паркинг Сервис“ Крагујевац покренуто је око двадесет арбитражних поступака у вези исплате зараде.

У ЈМУ РТВ је решен је колективни радни спор поводом примене колективног уговора и корекције коефицијената за део запослених (тонских техничара, тон мајстора, техничког вођства и техничара специјалиста).

У „Инфраструктурама железнице Србије“ а.д покренут је колективни радни спор поводом примене колективног уговора од стране Савеза синдиката железничара Србије.

У „Дијаманту“ Зрењанин решаван је колективни радни спор у поступку поводом питања остваривања права на утврђивање репрезентативности синдиката код послодавца по предлогу Синдикалне организације самосталног синдиката „Дијамант“ ад за производњу уља, масти и маргарина.

Посредством Републичке агенције за мирно решавање радних спорова у Клиничко болничком центру „Звездара“ дана 4. децембра решен је колективни радни спор са Новим синдикатом здравства Србије и послодавца око примене Посебног колективног уговора за

здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ бр.106/2018).

Потписана је Препорука о начину решавања колективног радног спора, а на основу које ће бити сачињен и Споразум о решењу колективног радног спора, којим је постигнута сагласност око свих спорних питања.

У Заводу за хитну медицинску помоћ „Крагујевац“ запослени и руководство донели су заједничку одлуку да радне спорове поводом начина исплате зараде за претходни период, решавају мирним путем у поступку пред Републичком агенцијом за мирно решавање радних спорова. Републичкој агенцији за мирно решавање радних спорова поднето је 174 заједничка Предлога за покретање поступка мирног решавања радног спора.

Републичка агенција за мирно решавање радних спорова за собом има једну атипичну и тешку, али ипак успешну годину у којој је наставила модернизацију, рационализацију и развој капацитета и поступака.

Као и до сада, у наредном периоду предстоји даље унапређење и подизање видљивости овог института у интересу свих социјалних партнера.

ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА

др Ивица Лазовић